

Az alakuló földgázpiaci modell

GASCON

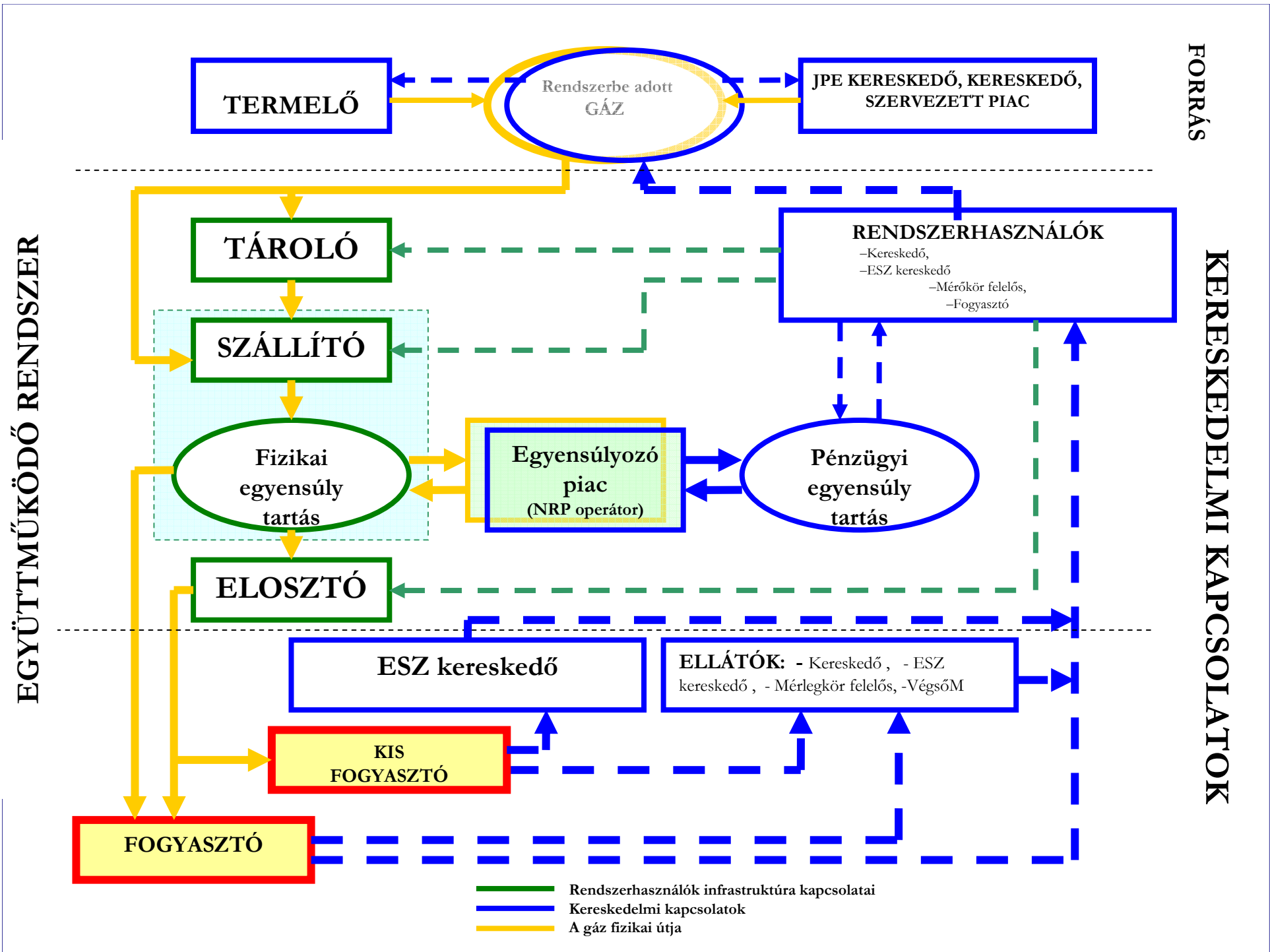
2007. február 20.

Balázs István László

Alapelvek

- A közüzem mint szabályozott piaci elem megszűnik
- Minden fogyasztó feljogosított
- Minden kereskedő feljogosított
- Kapacitás lekötésnél hátizsák elv
- Árfelügyelet az előírt tartalmú termékek esetében
- Azonos piaci elemek egységes energiapiaci megfogalmazása

A már bekötött fogyasztók a rendszerhez való hozzáférésből nem zárhatók ki

A piaci szereplők I.

Fogyasztók

- Minden fogyasztó feljogosított
- A kis alkuerejű fogyasztók is jogosultak a szabad ellátó választásra, azonban ellátásuk folyamatos fenntartása érdekében ex ante védelmet élveznek

A piaci szereplők II.

Kereskedők

- Minden kereskedő **szabadon** szerzi be a forrásait
- Bármely kereskedő szabadon megszólíthat minden fogyasztót
- A kijelölt nagykereskedő intézménye megszűnik.
- Szükséges a piacvaró erőfölény korlátozása

A piaci szereplők III.

Hálózati engedélyesek

- Jelenlegi engedélyesek teljes körű jogi szétválasztással
- A természetes monopol jelleg miatt a szabályozás fennmarad.
- Rendszerirányító csak országos hatáskörre
- **Szervezett piac**
- A modell szükségesnek tartja egy likvid **rugalmassági piac** kialakítását

Nem engedélyes piaci szereplők IV.

Egyéb piaci szereplők

- Piaci tanácsadók, Kockázatkezelést biztosító intézmények, stb.

Energia Hivatal

- Hangsúlyos piac-felügyeleti szerep
- Piaci működés „korlátozása” (ellátási helyzet, TOP szerződések)
- Infrastruktúra tarifa szabályozása
- Árfelügyelet nem alapszolgáltatások és végső menedék terén

A piaci termék I.

Földgáz

Kapacitások (alap és kiegészítő szolgáltatások)

Szolgáltatási csomagok (kockázatok, szezonáltság, rugalmasság)

Az ellátó szabad választása mellett a termék is szabadon választható

A piaci termék II.

Egyetemes kisfogyasztói (ESZ) csomag

Előírt

- Ellátásbiztonság
- Ellátási színvonal
- Szerződéskötési kötelezettség
- Felügyelt ár

A termék tartására kereskedők közül területi hatáskörrel kiválasztott (kijelölt?) vállalkozások kötelezettek

Ellátásbiztonság

A biztonság a termék része

- A fogyasztó a saját kockázatviselő képessége alapján határozza meg és áraztatja be

Jogszabályilag garantált:

- Az infrastruktúra felkészültsége (nemzetgazdasági elvárások alapján)
- Egyes fogyasztói csoportok ellátási helyzetben történő ellátása (korlátozás új alapokon + biztonsági készlet)
- Végössz menedékes intézménye

Tarifa és árszabályozás

Tarifa szabályozás

- A hálózati alapszolgáltatások tarifái **költség** és **benchmark** alapon szabályozottak
- Garantált megtérülés

Árfelügyelet

- Hálózati kiegészítő szolgáltatások terén
- Végöss menedékes intézménye terén

Intézmények I.

A JPE kereskedőkre vonatkozó intézmény

- Piaczavaró erőfölény „lebontása”

A villamos és gázpiacon azonos technikákat kell alkalmazni

Intézmények II.

Végső menedékes

- Kisfogyasztók számára ex ante kijelölt (ESZ terméket forgalmazó kereskedő)
- Egyéb fogyasztók számára előminősítéssel illetve határozott időre ex post kijelöléssel

Intézmények III.

Kapacitás a „hátizsákban”

- Az érvényes allokáció alapján meghatározott közüzemi kapacitás a fogyasztóé
- A nem használt csatlakozási jog fenn marad de új kapacitásként jelentkezik
- Az új kapacitások a kapacitásnyilatkozattal a hátizsákba kerülnek

Intézmények IV.

Napi rugalmassági piac

- Az opciókkal azonos forrásváltóztatási lehetőség a szállító számára, mentesül a pénzügyi művelettől
- Korlátlan ajánlati lehetőség
- A kereskedők egyensúlytartási költségei optimalizálhatók

**Keretet biztosíthat egyéb termékek kereskedelméhez,
és alapja lehet egy szervezett piacnak**

Intézmények V.

TOP szerződések

Újra tárgyalási kényszerek

- Közüzemi szabályozás megszűnése
- Fogyasztói mozgások

**Szükséges a „gazdasági ellehetetlenülés” –hez
kapcsolódó jogok kiterjesztése az 1998 előtt kötött
TOP szerződésekre**

Intézmények VI.

Rendszerfelügyelet

- A Hivatal ellenőrzi a kapacitások előírt szintjét
- A szállítók közül kijelölésre kerül egy országos hatáskörű rendszerirányító (korlátozás, krízis, fejlesztés)
- Az új kapacitások önkéntes vállalással vagy tenderen

... és hogyan tovább?

- Folytatni kell a modell részletezését és véglegesítését
- A GET hatálybaléptetésénél biztosítani kell a „megismerés és felkészülés” lehetőségét (átmeneti időszak)
- Folytatni kell a technikai elemek kialakítását és bevezetését (távadós mérők, IT eszközök stb.)
- Meg kell kezdeni a piaci működésnek legjobban megfelelő ÜKSZ kidolgozását (kap.lekötés, napi gázforgalmazás stb.)

Köszönöm megtisztelő figyelmüket